

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
PETEK
15. DEC.
1989

Letnik XLIV.
Štev. 91 (2514)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.

P. b. b.

21. Koroški kulturni dnevi 27. in 28. decembra

21. Koroški kulturni dnevi, ki jih prirejata Slovenski inštitut za proučevanje prostora Alpe-Jadran, SPZ in KKZ, bodo 27. in 28. decembra t. l. na celovski univerzi. Težišča predavanj in razprav so: 1. Avstrijska nacija in njen multietnični značaj, interetnični odnosi in vprašanje slovenske nacionalne samobitnosti, 2. Vindišarska teorija, 3. Kaj bomo koroški Slovenci storili ob 70. obletnici plebiscita? in 4. kulturni program, ki ga bo oblikovala gledališka skupina graških študentov in študentk s predstavo „Mrtvaški ples“. Natančen spored na 2. strani.

7 milijonov za slavlje ob 70. obletnici plebiscita

Koroški davkoplačevalci bodo ob 70. obletnici plebiscita v prihodnjem letu morali globoko seči v žep. V deželni proračunu so stranke namreč potrdile vsoto sedem milijonov šilingov za veliko slavlje ob 10. oktobru 1990 v Celovcu. Za Slovence je v letnem proračunu toliko kot v zadnjih letih – skoraj nič! Več na 2. strani.

Knjižni dar SPZ za 1990

Knjižni dar Slovenske prosvetne zveze za leto 1990 je že v prodaji. Zbirka, ki je izšla v Založbi Drava, obsega štiri knjige in kaseto. Javnosti sta jo predstavili urednica Vida Obid in vodja založbe dr. Helga Mračnikar. Zbirka je vsebinsko pestra in zanimiva, stane samo 350 šilingov, kupiti pa jo je mogoče pri krajevnih društvih in obeh slovenskih knjigar-nah v Celovcu. Več na 4. strani.

Korak nazaj – okrog trgovske akademije spet vse odprto!

Včerajšnji razgovor med zvezno vlado in predsedniki treh koroških strank je bil za slovensko narodnostno skupnost korak nazaj: po več kot dvehurnem razgovoru je Haider javnosti sporočil, da niso sklenili ustanovitve trgovske akademije s šolskim letom 1990/91, temveč da bo komisija strokovnjakov januarja najprej preučila celotno vprašanje in da bo naslednji razgovor o tej zadevi verjetno šele februarja ali celo marca. Nadalje je dejal, da naj bi bilo

vprašanje trgovske akademije povezano z rešitvijo drugih odprtih vprašanj narodnostne skupnosti in pri tem celo napovedal pogojevanje z drugimi manjšinskošolskimi vprašanji.

V prvi reakciji na rezultat pogovorov med zvezno vlado (ministra Hawlicek in Ettl ter šolski referent ÖVP v parlamentu) in koroško deželno vlado je tajnik ZSO dr. Marjan Sturm dejal, da je koroškim strankam uspelo zavleči tako ustanovitev akademije

kot tudi urejevanje celotne manjšinske problematike, in da včerajšnji razgovor za koroške Slovence pomeni poslabšanje stanja.

Že pred razgovorom sta predstavnika NSKS in ZSO, dr. Matevž Grilc in dr. Marjan Sturm na skupni tiskovni konferenci ostro protestirala proti načrtom koroške deželne vlade in napovedala, da bi preprečitev ustanovitve trgovske akademije s šolskim letom 1990/91 ogrozila sodelovanje obeh osrednjih orga-

nizacij v narodnostnem sosvetu.

V sosvetu, ki je hkrati zasedal na Dunaju, pa je odločno nastopanje predstavnikov obeh osrednjih organizacij privedlo do vsaj enega pozitivnega rezultata. Zvezna vlada se je odrekla načrtom, da vsoto za otroške vrtnice in že izplačane subvencije odtegne od vsote 10 milijonov šilingov. Tako bo slovenska narodnostna skupnost prejela sredstva po sklepu sosveta na seji 16. oktobra letos.

„Vindišarska teorija“ brez znanstvene osnove!

Tako imenovana „vindišarska teorija“, ki jo je Haider hotel spet oživiti v svojem nastopnem govoru ob prevzemu funkcije deželnega glavarja, je brez vsake znanstvene osnove, tako kot je tudi kategorija vindišarjev zgodovinsko diskreditirana in znanstveno diskvalificirana. To so ugotovili lingvisti na svojem vseavstrijskem zasedanju pred nekaj tedni na Dunaju. Vsi udeleženci kongresa so bili enotnega mnenja, da ne obstajata ne „vindišarski jezik“ ne „vindišarska narodnost“!

PREBERITE

- 2 Klub slovenskih občinskih odbornikov zahteva mesto v KOKS-u
- 3 Kmetijska zbornica ne upošteva teženj svojih članov
- 4 Heute im Slovenski vestnik
- 5 Cartrans najavi stečaj: 13 milj. dolga
- 6 Koledar prireditvev in križanka
- 7 Televizijski in radijski spored
- 8 Šolarski šahovski pokal: slovenski igralci uspešni

Bo manjšine zastopala ženska?

Programski kongres Zelene-alternative Avstrije, ki je od preteklega petka do nedelje potekal v Zgornji Avstriji, je poleg odprtih vsebinskih razprav o vlogi na raznih področjih privedel tudi do posredne odločitve, kdo iz tega gibanja naj bi v naslednji legislaturni periodi v avstrijskem parlamentu zastopal narodnostne manjšine v Avstriji.

Zeleni so na kongresu namreč sprejeli načelni sklep, da se pri njihovih državnih poslancih uvede pariteta po spolu. To pomeni, da bo v prihodnje, torej že pri državnoborskih volitvah v naslednjem letu, zastopstvo manjšin vključeno le v primeru, če se bodo narodnostne skupnosti v Avstriji v okviru zelenega gibanja odločile za kandidaturu ženske. Moški kandidat

po tem sklepu na listi Zelene-alternative nima več velikih možnosti za zastopanje manjšin.

S Koroške so na tem kongresu sodelovale delegacije raznih (zelenih) skupin, od

Dr. Sepp Brugger (levo) in dr. Joža Messner sta na programskem kongresu Zelene Alternative Avstrije bistveno vplivala na potek razprave v skupini za manjšine.

KEL preko Zelene akademije Zelene-alternative, katero sta med drugim zastopala dr. Joža Messner in odvetnik dr. Sepp Brugger.

Dr. Joža Messner je bistveno posegel v odprto in

zelo stvarno razpravo v skupini za manjšine, saj je tudi predložil delovni osnutek o perspektivah manjšinske politike z glavno izpovedjo, da avtonomija ne more biti cilj za slovensko narodno skupnost na Koroškem in za druge manjšine v državi, temveč da je treba uresničevati koncept dvo- in večjezičnosti oz. multikulturalnosti z vključevanjem v družbo, ne da bi bila pri tem ogrožena lastna narodna in kulturna identiteta enega ali drugega naroda. Skupina je to svojo razpravo zaključila s sklepom, da bo to vprašanje še nadalje obravnavala in k temu pritegnila še znanstvenike in strokovnjake.

Dr. Brugger je v razgovoru za Slovenski vestnik dejal, da je bila večina razpravljalcev v tej skupini za vključevanje manjšine v družbo in se izrekla proti izolaciji.

To je edino geslo, ki bi ga danes razni Honeckerji, Husaki, Jakeši in Ceausescuji mogli še verodostojno nasloviti na mednarodno delavsko gibanje. Desetletja so v njegovem imenu silili delovne ljudi svojih dežel v revščino, medtem ko so sami živeli v luksusu. Iz nekoč visoko razvitih ekonomij pa so nastale države, ki praktično niso v

KOMUNISTAR

dr. KRISTIJANA SCHELLANDRA

„PROLETARCI VSEH DEŽEL, ODPUSTITE NAM...“

stanju proizvajati niti enega izdelka – od marmelade do letala –, ki bi se po kvaliteti lahko kosal s proizvodi zahodnih držav. Zdravstvo, stanovanjski standard, socialno varstvo – vse to je v „socialističnih“ državah daleč zaostalo za nivojem kapitalističnih držav. V Romuniji ljudstvo dela pri 12 stopinjah Celzija, v Sovjetski zvezi pa rudarji med drugim stavkajo za kos mila.

Četudi so v večini držav, ki se sklicujejo na socializem, stalinisti starega kova, ki so odgovorni za bankrot, morali odstopiti in se njihovi nasledniki pred ljudstvom opravičujejo, četudi v Vzhodni Nemčiji in na Češkoslovaškem uvajajo demokracijo, večstrankarski sistem in pod pritiskom milijonskih množic obljublajo obnovo, je eno jasno: socializem je diskreditiran, izgubil je podporo in zaupanje razreda, v čigar imenu je nasto-

pil. Pri tem žal nič ne pomaga, da je bila osnovna zamisel Karla Maxa dobra in nameni neštetih aktivistov iskreni. Socialdemokracije na Zahodu so že zdavnaj postale stranke, ki se razen po sklicevanju na tradicijo dosti več ne razlikujejo od liberalnih ali konservativnih partij. Komunistične partije pa so se celo pregrešile nad osnovnimi človekovimi pravicami in dostojanstvom.

Kaj ostaja? Spomin na slavne čase organiziranega delavskega gibanja, ko njegovi funkcionarji še niso bili nosilci državne in gospodarske oblasti. In kljub vsemu tudi gotovost, da so nepopačene socialistične ideje in napor delavskega gibanja tudi zgodovinska osnova visokega socialnega standarda pri nas, in upajmo, čim prej tudi pri naših srednje- in vzhodnoevropskih sosedih.

7 milijonov šil. za slavlje ob 70-letnici plebiscita

Veliko slavlje prihodnje leto ob 70. obletnici plebiscita bo deželane Koroške stalo najmanj sedem milijonov šilingov, nekateri pa govorijo celo o višini do 10 milijonov šilingov.

V deželnem proračunu, o katerem je ta teden sklepal koroški deželni zbor, je v postavki „1/02121 70 Jahre Volksabstimmungsfeier in Kärnten“ predvidenih 7 milijonov šilingov.

Že ta postavka dokazuje, da se koroška politika pod Haiderjevim vodstvom in ob asistenci Zernatta v znatno večji meri usmerja v zadovoljitev

nemškonacionalnega tabora.

Pod tem vidikom je treba videti tudi ukinitve Izobraževalnega centra za odrasle v Celovcu, saj je bila ta aktivna in hkrati kritična ustanova očitno trn v peti modro-črni koaliciji. Isto velja tudi za razdrtje tajništva za mladino pri koroški deželni vladi, kateremu je Haider odvzel vodjo in ga priključil športnemu

referatu.

V deželnemu proračunu za leto 1990 je pod postavko 1/04910 vključen Haiderjev „biro za vprašanja narodnih skupin“. Zanj je predvideno dva milijona šilingov, še vedno pa ni znano, kdo naj bi ga vodil.

Koroški deželni proračun za leto 1990 znaša skoraj 14 milijard šilingov, predvideni deficit pa okrog 710 milijonov šilingov. SPÖ je proračunu nasprotovala v več točkah.

Ivan Lukan

36 poslancev koroškega deželnega zbora je soglasno potrdilo postavko s sedmimi milijoni šilingov za veliko plebiscitno slavlje 10. oktobra 1990.

Slika: A. Mohar

KSOO: V ospredju bo izobraževanje

Predsedstvo Kluba slovenskih občinskih odbornikov je te dni od obeh osrednjih organizacij zahtevalo, da dobi mesto s pravico glasovanja v Koordinacijskem odboru. Pravtako je sprejelo tudi svoj delovni načrt, po katerem se namerava v prihodnjih mesecih še posebej posvetiti izobraževalni dejavnosti in v ta namen prirediti več seminarjev in predavanj. V ospredju pa naj bi bilo delovanje v kontrolnih odborih občin in vprašanja ekologije.

Glede napovedane spremembe občinskega volilnega reda (gre za neposredno volitev županov) bo KSOO sklical dva večja sestanka v Podjuni in Rožu, na katerih bo predložil svoja stališča do tega vprašanja. V Rožu pa bo seveda obravnaval tudi vprašanja v zvezi z odprtjem Karavanškega predora in do tedaj še ne zgotovljene karavanške avtoceste. Pravtako pa KSOO pripravlja tudi razgovor s predstavniki Zveze koroških občin, v kateri hoče aktivneje sodelovati. Predsedstvo KSOO pa je sklenilo na svoje seje vabiti tudi dr. Pavleta Apovnika in predsednico Mlade KEL Zalko Kuchling.

21. Koroški kulturni dnevi 27., 28. december 1989

SPORED:

SREDA, 27. 12. 1989

9.30 Otvoritev
10.00 F. J. Bister: Avstrijska nacija in slovenska narodnost – antagonizem ali vzajemnost?
11.00 Ciril Zlobec: Nacionalna samobitnost Slovencev in vprašanje slovenskega naroda v večnacionalnem prostoru
14.30 Ernst Brückmüller: Avstrijska nacija in vprašanja njenega multietničnega značaja
16.00 Georg Auernheimer: Ogrožanje identitete v mešanih kulturah
19.30 Nace Šumi: Umetnik Valentin Oman (diapozitivno predavanje)

ČETRTEK, 28. 12. 1989

9.30 Ralf Unkart: Vindišarska teorija in ljudsko štetje leta 1991
Vladimir Klemenčič: Statistična kategorija „Windisch“ za občevalni jezik na Koroškem ob uradnih avstrijskih popisih prebivalstva
14.30 Podijska diskusija: Koroških Slovencev in 70. obletnica plebiscita. Diskutirajo predstavniki obeh osrednjih političnih in kulturnih organizacij

Vsa predavanja bodo simultano prevajana v oba deželna jezika

UNIVERZAZA IZOBRAŽEVALNE VEDE V CELOVCU PREDVALNICA I

Alle Vorträge werden simultan in die jeweilige zweite Landessprache übersetzt

UNIVERSITÄT FÜR BILDUNGSWISSENSCHAFTEN IN KLAGENFURT, HÖRSAL I

PROGRAMM:

MITTWOCH, 27. 12. 1989

9.30 Eröffnung
10.00 F. J. Bister: Die österreichische Nation und die slowenische Nationalität – Antagonismus oder Übereinstimmung?
11.00 Ciril Zlobec: Die nationale Eigenart der Slowenen und Fragen des slowenischen Volkes im multinationalen Raum
14.30 Ernst Brückmüller: Die österreichische Nation und die Frage nach ihrem multiethnischen Charakter
16.00 Georg Auernheimer: Identitätsbedrohung durch Mischkulturen?
19.30 Nace Šumi: Der Künstler Valentin Oman (Diavortrag)

DONNERSTAG, 28. 12. 1989

9.30 Ralf Unkart, Vladimir Klemenčič: Die Windischentheorie und die Volkszählung 1991
14.30 Podiumsdiskussion: Die Kärntner Slowenen und der 70. Jahrestag der Kärntner Volksabstimmung. Es diskutieren Vertreter der slowenischen politischen und kulturellen Zentralorganisationen

Nenavaden odgovor na osebni predlog

Šolski nadzornik za okraj Beljak-dežela Adolf Raup je nenavadno reagiral na predlog, ki ga je v svojem imenu predstavil Franc Kukovica deželnemu glavarju Haiderju pri nedavnem razgovoru. Predlagal je namreč, naj bi po njegovem mnenju imeli ravnatelji posameznih šol tudi možnost, da v določenih primerih zvišajo delitveno število z 9 na 11 ali 12 učencev, hkrati pa tudi najvišje dovoljeno število otrok v razredu z 20 na 24 ali 25.

Kukovica je svoj predlog utemeljil s tem, da so že primeri v Hodišah, Globasnici in tudi v Žitari vasi pokazali, da s strogim tolmačenjem zakonskih predpisov prihaja tudi do tega, da morajo prve razrede sredi leta zaradi odse-

litve ali nezrelosti kakega učenca spet združiti in obratno, kar ovira tudi učni uspeh.

Okrajni šolski nadzornik Raup pa je v pismu vsem ravnateljem ljudskih šol v okraju kar zagrozil, da bi uresničitev predloga Kukovice pomenila ukinitve nekaterih razredov. V teh razredih zaposlenim učiteljem pa je Raup posredno zagrozil, da bi bila posledica tega brezposelnost. Kukovica je v pogovoru za Slovenski vestnik tako ravnaje okrajnega nadzornika označil za „nerazumljivo“. „Pričakoval bi,“ je dejal, „da bi se tudi Raup kot predstavnik šolske oblasti najprej poglobil v vzroke za moj predlog in o njih razpravljal. Tudi on bi si moral namreč prizadevati za to, da bi se pouk kar se da izboljšal!“

Drage bralke, spoštovani bralci!

Leto 1989 se nagiba h koncu, zato Vam uredništvo Slovenskega vestnika pripravlja obsežno in zanimivo zadnjo številko, ki bo poleg aktualnih člankov in reportaž vsebovala zanimivo božično oz. novoletno prilogo z različnimi prispevki z vseh področij, z voščili in seveda z veliko nagradno križanko. Zadnjo letošnjo, 92. številko Slovenskega vestnika boste prejeli v petek, 22. decembra.

21. Kärntner Kulturtage

Odbornika SJK Janko Zwitter in Štefan Domej (z leve).

Zbornica teženj kmetov ne upošteva

Na občnem zboru Koroške kmetijske zbornice se vedno znova pokaže, kako najvišji predstavniki zbornice ne upoštevajo teženj južnokoroškega kmetijstva in kako neobzirno ravna z upravičenimi zahtevami odbornikov Skupnosti južnokoroških kmetov (SJK) za podporo za izobraževanje kmetov tudi v slovenščini ali pa za vključitev njihovih izvoljenih predstavnikov v razne odbore. Tako je bilo tudi letos.

Odbornik SJK Štefan Domej je v svojem prispevku k letnemu proračunu kmetijske zbornice sicer pozitivno ocenil, da je prvič predvidena tudi podpora Kmečko-izobraževalni skupnosti, toda vsota 50.000 šilingov nikakor ni v razmerju z ostalimi postavkami proračuna (skupna vsota: 62,5 milijona), pa tudi ne v relaciji z nalogami te ustanove. Zato je od zbornice zahteval širše upoštevanje slovenščine tudi v njenem splošnem izobraževalnem programu.

Ob tem vprašanju pa je naravnost osupnila izjava podpredsednika zbornice Forsterja (Bauernbund), ki je sicer priznal, da s to vsoto ni bilo mogoče pokriti vseh želja SJK, hkrati pa poudaril, da „mora zbornica pač upoštevati pač tudi relacijo z nemško govorečimi kmeti.“

Še hujša pa je bila izjava predsednika Deutschmanna, ki je odbornikom SJK kratkotalo odrekal pravico, da govorita v imenu južnokoroških kmetov.

Enako zapostavljanje odbornikov SJK je Deutschmann zagovarjal tudi v razpravi o članih sosvetu za kmetijske šole. Vanj je zbornica (proti tem glasovam) imenovala le člane Bauernbunda, socialističnih in svobodnjaških kmetov. Na upravičeno Domejevo zahtevo po vključitvi slovenskega kmeta pa je Deutschmann dejal le, da „to pač ni mogoče.“ V svojem trmastem vztrajanju pa je obšel tudi zahtevo odbornika Bauernbunda Orsini-Rosenberga, ki je dejal, da naj bi ena izmed večjih frakcij odstopila SJK eno mesto v tem sosvetu. Tako je bil deželni glavar in agrarni referent Haider tisti, ki se je lahko „izkazal“, ko je dejal,

da bo preveril možnosti poznejše kooptacije, v primeru, da pa ta ne bo mogoča, pa je napovedal, da bo od svobodnjaških kmetov skušal doseči, da bi SJK odstopili eno mesto. Napoved, ki jo bo moral šele uresničiti.

V razpravi o splošnem položaju kmetijstva na Koroškem pa se je odbornik SJK Janko Zwitter posvetil predvsem situaciji, ki je nastala po zaprtju tovarn v Beljaku in na Rebrci. Poudaril je, da so za to katastrofo odgovorni politiki vseh treh deželnozborskih strank, ki so hoteli na račun Obirja rešiti Magdalen, hkrati pa spregledali, da bi bili s subvencijami, kakršne so vtaknili v Magdalen, na Rebrci lahko zagotovili sodobno celulozno tovarno, ki bi tudi zvišala svoje kapacitete in število stalnih delovnih mest.

Zwitter je opozoril tudi na težke posledice za kmete, ki si v mnogih primerih samo s prodajo lesa lahko zagotavljajo svoj obstoj: „Zdaj je treba računati s tem, da bo skupina Frantschacher izkoristila svoj monopol kot edini kupec lesa in da bodo njegove cene padle. Čeprav so zastopniki gozdnega gospodarstva o tej tematiki že razpravljali, pa ni bilo čutiti pozitivnih sklepov. Kmetom namreč tudi ne pomaga, če prejmejo za kubični meter brusnega lesa 70 šilingov več, ker to vrsto lesa pozimi le težko dostavljajo, celulozni les pa ima nizko ceno. Zato SJK predlaga, da tudi zbornica pomaga doseči povprečno ceno za obe vrsti lesa, tako da bi bili kmetje vsaj v tem oziru nekoliko bolj zavarovani.“ V tej zvezi pa čudi, da se ostali odborniki k razpravi o teh problemih sploh niso oglasili...

Andrej Mohar

OBZORNIK

Obisk predsednika Dr. Janeza Drnovška v Bonnu

Glas zdravega razuma

BONN, decembra – Predsednik predsedstva SFRJ dr. Janez Drnovšek je prišel v Bonn v trenutku, ko je dogajanje v socialističnih državah vzhodne Evrope in tudi v Jugoslaviji začelo dobivati pospeške, ki niso brez nevarnosti: tako pohodništvo srbskega nacionalizma, ki izgublja razum, kot na drugi strani Evrope razočaranje vzhodnonemškega ljudstva spriču razkritij o korumpiranosti in samovolji prejšnjega režima sta dva od mnogih sprožilcev, ki utegneta povzročiti izbruh, ki ga ne bo več mogoče nadzorovati. Strah pred popolnim spopadom v Jugoslaviji in pred pobesnelimi vzhodnonemškimi množicami, ki bi utegnile naskočiti zadnje trdnjave oblasti – vojsko, policijo – je segel tudi do Bonna, kajti v kaosu bi se utegnili znati tudi dolga leta potrpežljivo tkana zahodnonemška vzhodna politika.

Od našega dopisnika MARJANA SEDMAKA

Zaradi zgoraj navedenega je bil dr. Janez Drnovšek dobrodošel gost ne samo po formalnih (njegovi sobesedniki so bili po vrsti najvišji zahodnonemški državniki razen Genscherja, ki je bil na težavnih in tokrat ne najbolj uspešnih pogovorih v Moskvi), marveč tudi po vsebinskih merilih. Sprejet je bil namreč kot predstavnik tiste duhovne polovice Jugoslavije, ki se s svojimi političnimi prizadevanji vključuje v izgradnjo „nove evropske arhitekture“ in „novega evropskega doma“.

To politiko je Drnovšek sam formuliral na tiskovni konferenci, ko je moral odgovarjati na izzivalno vprašanje, ali se bo zaradi histerije, ki se je tudi proti njemu dvignila v Srbiji in njenih satelitih, umaknil s položaja in predčasno naredil prostor srbskemu predstavniku. Drnovšek je dejal, da se bo s položaja, na katerem je, še nadalje potegoval za to, da bi bila Jugoslavija demokratična, sodobna in k trgu usmerjena država, da bi bila pravna

država in država človekovih pravic in končno tudi država, ki zagotavlja enakopravnost vsem narodom in narodnostim; kdor je proti temu, pa naj ga kar napada.

Tisto, kar je v odgovoru navedel Drnovšek, sodi seveda med pridobitve evropske politične civilizacije, te pa bodo tudi v Jugoslaviji bolj trdne, če bo Jugoslavija bolj tesno vključena v krog evropskih držav. Četudi pri zahtevah za vključevanje Jugoslavije v evropske povezave vedno postavljajo v ospredje gospodarsko plat, te druge nikakor ne bi smeli zanemarjati.

Bonn se očitno zaveda, da Jugoslavija ne more ostati zunaj evropskega združevanja, odtod pa poudarki, ki jih je morda še najbolj sistematično izrekel kancler Kohl v svoji zdravici, polni sporočil, da ne rečemo navodil. Tako kot drugi sobesedniki jugoslovanske delegacije se tudi Kohl zaveda, da bi eksplozija na Balkanu utegnila močno zavreti in pokvariti vse tisto,

kar se zdaj plete med Vzhodom in Zahodom. Zato se je kancler, z njim pa tudi drugi bonski partnerji, z velikim poudarkom zavzel za stabilno Jugoslavijo, ki naj bi bila sestavina stabilnega Balkana in stabilne Evrope – za Jugoslavijo torej, ki s svojo blaznostjo ne bo kvarila evropskega zbliževanja v trenutku, ko se je znašlo na morda najbolj občutljivi točki, ter združevanja Nemčije v trenutku, ko zanj v Evropi še niso ravno najbolj navdušeni. Pri tem pa je kancler navedel – skozi cvetje, bi dejali – vrsto pogojev za takšno stabilnost in se, ne da bi se formalno izrekel za eno ali drugo od obeh poglavitnih jugoslovanskih usmeritev (srbsko ali slovensko), izrekel za demokratično, večstrankarsko, tržno in tako dalje.

In če se v Jugoslaviji morda še ne ve dobro, katera je ta usmeritev, pa se dobro ve, katera to ni. Kohl je tako mimogrede povedal, da bo Jugoslavija toliko bolj vključena v Evropsko skupnost, kolikor dalje bo prišla na poti gospodarskih – kajpak tržnih – reform; Bonn da bo vedno zagovornik takšne Jugoslavije v Evropski skupnosti. Kohl je Drnovška opomnil na njegov govor pred generalno skupščino OZN rekoč, da lahko le pritrdi misli, da je stopnja uveljavljanja človekovih pravic merilo demokratičnosti neke države. In kot mimogrede je Kohl omenil tudi politični pluralizem, ki da se uveljavlja v nekaterih delih Jugoslavije (le kje neki!). Pri tem pa so tako kancler kot tudi drugi sobesedniki pritrdili misli, ki jo je Drnovšek nenehno ponavljal: da bi namreč z reševanjem gospodarske krize najlažje ukrotili druga, politična in nacionalna nasprotja, ki pretresajo Jugoslavijo.

Obisk je zato, kot se reče, uspel in popotnica, ki jo je dobil Drnovšek, ni slaba. Seveda pa je vprašanje, kaj bo z njo počel v državi, v kateri zdrava pamet in razum še vedno nista kos tistim, ki bi se šli politiko kar z gorjačo.

Demontaža „železne zavese“ ob čehoslovaški meji

PRAGA/DUNAJ. Češko-slovaške enote milice ter vojska so v začetku tedna začeli z odstranjevanjem „železne zavese“ ob preko 300 kilometrov dolgi čehoslovaško-avstrijski meji. Vlada v Pragi se je s tem ukrepom pridru-

žila Madžarski in Vzhodni Nemčiji, ki sta v zadnjem času odstranili zadnje ovire za svobodni pretok ljudi med Vzhodom in Zahodom v Evropi.

Edini dve evropski državi, ki svojim državljanom še preprečujeta svobodno gibanje

preko njunih meja sta sedaj le še Romunija in Albanija. Pri sedanjem romunskem vodstvu v krajšem času ni pričakovati bistvenih sprememb, opazovalci pa menijo, da se bo tudi romunsko ljudstvo otreslo diktature.

HEUTE IM

Die Seite
für unsere deutschsprachigen Leser/innen

SLOVENSKI VESTNIK

Landesbudget: 7 Millionen S für die Abstimmungsfeier 90!

Die 70-Jahr-Feier zur Kärntner Volksabstimmung 1990, die allen bisherigen Anzeichen nach zu einem deutschnationalen Spektakel werden dürfte, werden die Kärntner Steuerzahlerinnen und Steuerzahler eine schöne Summe Geld kosten. Im Landesbudget 1990, welches diese Woche vom Kärntner Landtag verabschiedet wurde, sind dafür nicht weniger als 7 Millionen Schilling (!) vorgesehen und von den Parteien auch bereits „abgesegnet“ worden. Es gibt sogar Informationen, wonach es in der Kärntner Landesregierung Kostenaufstellungen über den 10.-Oktober-Aufmarsch in Klagenfurt geben soll, die an die 10-Millionen Schilling-Grenze herankommen.

Allein aus dieser Summe ist klar ersichtlich, welche Schwerpunkte die neue Haider-Koalition in den kommenden Jahren zu setzen gedenkt. So gibt es für das Erwachsenenbildungszentrum (bisherige Jahreskosten rund 1,7 Millionen Schilling) im Budget 1990 keinen Groschen. Auch das Landesjugendsekretariat hat der Vergangenheit Tribut zu zollen, gar nicht zu reden von der slowenische Volksgruppe, deren „Förderung“ im Landesbudget nicht einmal als eigener Budgetposten aufscheint.

Allein etwa der Geschichtsverein für Kärnten erhält eine höhere Summe als sämtliche Kultur-, Brauchtums und Sportvereine der Kärntner Slowenen!

Linguistenkongress: Die „Windischentheorie“ wissenschaftlich nicht haltbar

Im Rahmen der Österreichischen Linguistentagung in Wien fand ein international besuchter Workshop zum Thema „Politik in der Sprache – Sprache in der Politik“ statt. Unter der Diskussionsleitung von Prof. Dr. Konrad Ehlich (Univ. Dortmund), der am Vortag ein vielbeachtetes Grundsatzreferat über „Sprache im Faschismus“ gehalten hatte, beherrschte einen Vormittag lang die Diskussion um den Kärntner Sprachenkonflikt die Szene.

Durch Beiträge von Prof. Dr. Pohl, Prof. Dr. Gstettner, Dr. Wakounig (alle UBW Klagenfurt/Celovec) und Prof. Dr. Wolfgang Dressler (Univ. Wien) über den Stellenwert der umstrittenen „Windischentheorie“ des nicht weniger umstrittenen Kärntner Historikers Dr. Martin Wutte wurde die Diskussion eröffnet. Der Grundtenor war, daß M. Wutte als Ideenlieferant für die

deutschnationalen Abwehrkämpfer und nach 1938 in gleicherweise für die Kärntner Naziregierung gedient hat und seinen Aussagen aus heutiger Sicht kein wissenschaftlicher, objektiver Anspruch zugemessen werden kann.

Die Diskutanten waren trotz unterschiedlicher Auffassung über die Bedeutung Wuttes für die offizielle Kärntner Geschichtsschreibung und trotz unterschiedlicher Gewichtung anderer „Zeitgeist“-Wissenschaftler (wie G. Graber, E. Kranzmayr, P. Lessiak u. a.) einhellig der Auffassung, daß es eine „windische Sprache“ ebensowenig gibt wie ein „windisches Volkstum“. Die Wiederbelebung dieser längst vergangen geglaubten Konstruktionen und deutschnationalen Kampfbegriffe wäre deshalb heute als rein politisches Manöver zu durchschauen.

Keine Gleichberechtigung der Bauern

Anlässlich der Behandlung des Budgets der Kärntner Landwirtschaftskammer kritisierte Kammerrat Domej (Gemeinschaft Südkärntner Bauern), daß die Bauern aus dem zweisprachigen Gebiet benachteiligt werden. Domej meinte, es sei zwar positiv, daß erstmals eine Subvention für die Bildungseinrichtung der slowenischen Bauern vorgesehen ist (50.000.-), doch stehe diese in keiner Relation zu den übrigen Ausgaben der Kammer für Bildungsarbeit. Deshalb forderte Domej, daß die Kammer auch in ihrem eigenen Bildungsangebot ein Angebot in slowenischer Sprache berücksichtigen müßte.

Daß die Kammer nicht bereit ist, die gewählten Vertre-

ter der Südkärntner Bauernschaft auch bei sonstigen Tätigkeiten entsprechend zu berücksichtigen, zeigte sich auch an der Tatsache, daß keiner der Vertreter in den landwirtschaftlichen Schulbeirat kooptiert wurde. Neben den beiden slowenischen Kammerräten Domej und Zwitter sprach sich nur noch KR Orsini-Rosenberg für eine solche Einbeziehung aus.

Kammerrat Zwitter forderte die Landwirtschaftskammer auf, sich für die Bildung eines Durchschnittspreises für Schleif- und Faserholz einzusetzen, denn nur so könnte den Südkärntner Bauern nach den Schließungen von Obir und Magdalen einigermaßen geholfen werden.

Za zgornjem posnetku so knjige in kaseta knjižnega daru SPZ 1990.

Knjižni dar SPZ 1990 bogata knjižna bera!

Knjižni dar Slovenske prosvetne zveze za leto 1990 je, kot je bilo napovedano, izšel pravočasno pred božičnimi prazniki. V sredo sta ga Založba Drava in Slovenska prosvetna zveza predstavili zastopnikom javnih medijev. Udeležence tiskovne konference je pozdravila vodja Založbe Drava dr. Helga Mračnikar in dejala, da je tudi letos uredniško in tehnično delo za izid knjižnega daru opravila sodelavka SPZ Vida Obid, kar je (poleg rednega dela) opravila z veliko zavzetostjo. Mračnikarjeva se ji je zato v imenu založbe iskreno zahvalila, potem pa je dejala, da SPZ svojo letno zbirko izdaja že od leta 1948 več čas pa v sodelovanju s tiskarsko založniškim podjetjem Drava. Povedala je tudi, da je namen knjižnega daru dvojen: „Po eni strani spodbuja ustvarjalnost koroških Slovencev, pri čemer se ta pojmuje na širši osnovi, po

drugi pa s posebno ugodno ceno omogoča nakup slovenske literature širšemu krogu bralcev“.

Dr. Mračnikarjeva je še dejala, da bodo knjižni dar razpečavali poverjeniki SPZ, preko distribucijske mreže Založbe Drava pa bo posamezne knjige (po drugi ceni) možno kupiti tudi v knjigarnah v Avstriji in Sloveniji. Knjižni dar SPZ bodo predstavili pri krajevnih društvih po južnem Koroškem, kjer bo celotno zbirko mogoče kupiti po zelo ugodni ceni 350 šilingov. Prav toliko pa bo stala tudi v obeh slovenskih knjigarnah v Celovcu.

O posameznih knjigah je spregovorila urednica Vida Obid. Koroški koledar 1990 vsebuje razprave in razmišljanja o aktualnih narodnopolitičnih in jezikovnih vprašanjih. Obogatena je s slikami iz življenja koroških Slovencev. V knjigi „Veliko narodnih pesmi“ iz koroških farnih kronik

1918-1920“ je zbranih 26 različnih kronik, ki so zanimivi dokumenti o dogajanjih v tistih letih. Kronike je zbral Joško Hudl, dopolnila in uredila pa sta jih Helena Verdel in Mirko Messner. Niko in/und Maja je slikanica, za katero je besedilo napisala Marica Kulnik, ilustrirala pa jo je Zorka Weiss-Loiskandl. Prav gotovo bo razveselila naše mlade bralce. Sto naravnih zanimivosti Slovenije je knjiga, ki jo odlikujejo bogate barvne slike naravnih lepote ter njihovi opisi, njen avtor je Peter Skoberne, knjigo pa je SPZ odkupila od Prešernove družbe. S kasete Iz dnevnika Pokrznikovega Lukana svoje politične satire v podjunske narečju pripoveduje Janko Messner, glasbeno jo je opremil Ansambel Drava, za tonsko opremo pa sta poskrbela Daniel Bogataj in Gabriel Lipuš. Posamezne knjige bomo podrobneje predstavili v prihodnji številki.

Izjemen glasbeni dogodek A. Mežek danes v Celovcu

Le malokdaj smo pričali dogodku, ki mu lahko rečemo rojstvo velikega formata. Rojstvo so tudi stvaritve ustvarjalcev, glasbenih navdušencev in nadarjencev, kakšen je kantavtor Aleksander Mežek, ki že dvajset let živi v Londonu in deluje v krogu najvidnejših kreatorjev sodobne pop-glasbe.

Nocoj bomo popularnega in čistokrvnega umetnika lahko spoznali tudi v Celovcu. Kot gost Slovenske prosvetne zveze, Krščanske kulturne zveze in iniciativne skupine „Slovenščina, moj jezik“ bo v Modestovem domu ob 19. uri na koncertu z naslo-

vom „Podarjeno srcu“ predstavil svojo življenjsko himno, ki jo je pred kratkim s prijateljem Cliffom Richardom posnel na gramofonske plošče in album. V podnaslovu jo imenuje Glasbena simfonija moji deželi. Aleksander Mežek je doslej izdal sedem velikih gramofonskih plošč, snemal za pomembne svetovne glasbene hiše, a se je vselej vračal domov v Slovenijo, na Gorenjsko. Pesmi, podarjene srcu, so najbrž višek njegovega ustvarjanja, zato bomo drevi imeli priložnost prisluhniti vrhunski glasbi, ki jo je umetnik posvetil svoji domovini.

„Brez čarovnic ne gre“ – in brez Disneyjevih figur tudi ne, namreč pri plesni skupini Mojce Horvat iz Ljubljane, ki bo v nedeljo gostovala najprej v Šentjakobu (ob 15. uri), nato pa na Radišah (ob 18. uri). To bo lepo doživetje za otroke, ki bodo prav gotovo z navdušenjem sledili dogajanju na odru.

Posluh za umetniško besedo tudi v avstrijskem prostoru

Razveseljivo je, da zanimanje za slovensko literaturo na Koroškem raste. Literarna branja, na katerih berejo iz svojih del slovenski koroški pisatelji in pesniki, so vse pogostejša. V zadnjih mesecih je bilo teh dejavnosti kar precej. Spomnimo se uspešnih nastopov avtorjev obeh narodnosti, ki jih je v lanskem jeseni oz. letos spomladi prirejal Center za izobraževanje odraslih skupaj z občinami. Kot vemo, so na teh večerih s slovenske strani sodelovali Janko Ferk, Gustav Januš, Florjan Lipuš in Andrej Kokot.

Branja pa so tekla tudi po Sloveniji, naj tu omenimo le nastop koroških pisateljev, ki

Florjan Lipuš

Drugačni radio za Koroško

Vam vsako nedeljo od 11. do 12.30 ure poroča o aktualnostih s Koroške in od drugod.

Nastavite Vaš aparat na UKW 100,5 MHz

Cartrans v stečaju

V torek sta Alpenländischer Kreditorenverband in Kreditschutzverband von 1870 sporočila, da je proti turistični agenciji Cartrans vložen stečajni postopek. V utemeljitev tega Alpenländischer Kreditorenverband v uradnem sporočilu navaja sledeče:

„Presenečeni ugotavljamo, da je omenjena družba priznala plačilno nezmožnost in vložila zahtevo po začetku stečaja o njenem premoženju. Opozarjamo na sledeče termine, ki jih je določilo sodišče s sklepom S 158/89: rok za terjatve je 15. januar 1990, prvi zbor upnikov in splošna preverba bo 23. januarja 1990, ob 11.30 uri. Upravitelj premoženja je gospod dr. Janko Tischler mlajši, odvetnik v Celovcu.

Z ozirom na zadolžitve v

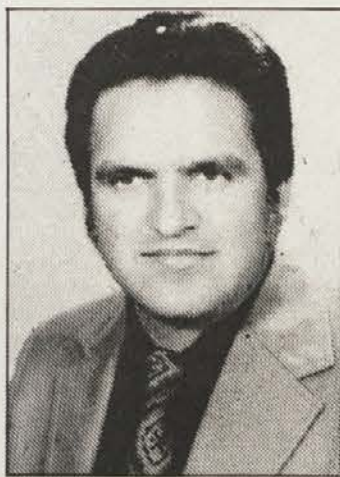
ga je v okviru knjižnega sejma v Ljubljani organizirala založba Wieser, nastop Andreja Kokota v Slovenskih Konjicah ter Maje Haderlap in Janija Oswalda na Ostrovrharjevih dnevih v Ljubljani-Siški. V letošnji jeseni so naši avtorji pogosto brali pred nemško govorečim občinstvom pa tudi slovenskim poslušalcem kot npr. Florjan Lipuš v Galeriji Rožek. Slednji je, kot smo poročali, skupaj z Janušem bral tudi v celovski Landhausbuchhandlung, Andrej Kokot pa je sodeloval na literarnem večeru, ki sta ga ORF in Lesezirkel pred dnevi priredila v celovškem ORF-teatru. Posnetek tega mednarodnega večera pisateljev iz prostora Alpe-Jadran bo oddajal tudi celovski radio, ki slovenske pisatelje v posebnih oddajah predstavlja svojim poslušalcem. Take oddaje občasno pripravlja tudi medregionalni Ö3. Naši avtorji dobivajo vabila tudi iz drugih krajev Avstrije, večinom z Dunaja.

Ta torek pa je bil Andrej Kokot gost v Salzburgu, kjer je z branjem svojih pesmi nastopil v tamkajšnjem društvu „Leselampe“, ki izdaja tudi znano literarno glasilo „Salz“.

Ob tem pa je treba omeniti tudi zanimanje avstrijskih založb za slovensko koroško literaturo, ki bo prav s podelitvijo častne nagrade dežele Koroške Gustavu Janušu deležna uradnega priznanja. Zato lahko samo pritrdimo komentarju nekega koroškega časopisa, ki je ob nastopu Lipuša in Januša v Celovcu ugotovil, da se bodo tisti, ki hočejo poznati koroško literaturo, morali ukvarjati tudi s slovensko, saj v veliki meri sooblikuje koroško literarno podobo.

višini 14,8 milijona šilingov je bilo mogoče domnevati, da bo podjetje podalo obširno obrazložitev vzrokov za gospodarski polom, kajti ni običajno, da gre nekdo šele potem na sodišče, ko znaša vsota kritja samo še 12 do 14%. Iz tega lahko sklepamo, da finančna kriza traja že nekaj let, ne da bi ji sledile posledice. Ta očitek je upravičen tudi zaradi tega, ker je s tem storjena zavestna škoda poslovnim prijateljem in partnerjem.

Družba je bila ustanovljena 8. novembra 1978 in trgovinski register vpisana pod oznako B 502. Prvotni temeljni kapital je znašal 120.000, toda v zvezi z zakonskim določilom povišanja so ga 27. julija 1987 zvišali na 500.000 šil. Kar

Umrli B. Rajster

Vest o nenadni smrti Branka Rajsterja, znanega slovenskega glasbenega pedagoga in dirigenta, je močno pretresla slovensko kulturno javnost. Umrli je sredi ustvarjalnega dela, star komaj 59 let.

Pokojnik je bil v Sloveniji in preko nje znan kot odličen zborovodja, kot takega smo ga spoznali tudi pri nas na Koroškem, ko je z raznimi zbori prihajal na koncertne turnee, sprva z zborom Angel Besednjak, APZ „Tone Tomšič“, zlasti pa z Mladinskim pevskim zborom iz Maribora. Branko Rajster je s svojimi zbori dosegel najvišja domača in mednarodna priznanja in nagrade; poseben sloves je dosegel prav z mariborskim mladinskim zborom, ki po njegovi zaslugi šteje med najboljše mladinske zборе v Evropi.

Branko Rajster pa je na Koroško prihajal tudi kot profesor glasbe. Večkrat je za naše pevke in pevce ter zborovodje vodil seminarje SPZ in KKZ. Tako so sadovi njegovega umetniškega in pedagoškega ustvarjalnega dela vidni tudi v slovenski glasbeni kulturi na Koroškem.

Branka Rajsterja ni več, a njegovo delo bo tudi pri nas še dolgo plemenitilo pevsko kulturo.

zadeva vodstvo podjetja, je ugotovljeno, da je prišlo do mnogih sprememb: od Wilhelma Bana Edlingerja preko dr. Johanna Wiegela (umrl), Michaela Zablatnika (ta je vstopil 7. 10. 1982), do Franza Christofa in Janka Zwittera, pri čemer sta slednja dva v tem vrstnem redu izpadla 27. 7. 1987 oz. 1. 7. 1988. Ta čas je odgovornost v rokah Michaela Zablatnika.

Alpenländischer Kreditorenverband še ugotavlja, da je družbin kapital razdeljen med Posojilnico Marija na Zilji, Miho Zablatnika in Janka Zwittera. „Odporna temeljna vloga pa se je, kot je razvidno iz razčlemb premoženja, znižala na skupno 156.247 šil., treba pa jo bo dopolniti.“ Alpenländischer Kreditorenschutzverband pri turistični agenciji Cartrans ugotavlja aktivno v višini 1.894.540,15, pasivo pa v višini 14.815.540,15 šilingov.

S teniškim igriščem je vse v redu

GLOBASNICA. – Kot je znano, je občinski svet v Globasnici sklenil urediti dve teniški igrišči, ki naj bi domačinom in gostom omogočali ukvarjanje s tem vse bolj priljubljenim športom. Očitno pa ta sklep nekaterim ni bil povšeči, tako da se je s tem vprašanjem – vsaj posredno – ukvarjal tudi deželni zbor.

Poslanec Schretter (FP) je namreč hotel dokazati, da teniških igrišč na izbranem mestu sploh ne bi smeli graditi, ker je občina Globasnica prejela že posebno deželno podporo za gradnjo otroškega vrtca na tem zemljišču.

Začetek gradnje že leta 1990

STRAJA VAS/PODKLOŠTER. – Z gradnjo ziljske dovoznice k avtocesti bodo začeli že v igredi ali poleti 1990. Tako je na tiskovni konferenci napovedal deželni referent Ramsbacher. Hkrati je tudi najavil, da bo ostalo pri avgusta 1988 odredeni trasi, predvsem tudi zato, ker sta občini Straja vas in Podklošter le privolili v to varianto. Odločitev je torej za „cenejšo“ varianto, torej za varianto zvezne ceste in ne ceste s karakteristikami avtoceste. Za ziljsko dovoznicu pričakujejo, da bo gotova v dveh letih, stala pa naj bi približno 200 milijonov šilingov.

Podpore za koče

CELOVEC. – Deželna vlada je v zadnjih letih z 1,3 milijona šilingi podprla projekte planinskega društva, ki je tako lahko raznim kočam uredilo priključke za vodo. Za gradnjo naprav za odstranjevanje odplak pa je dežela doslej prispevala 3,7 milijona šilingov, v bodoče pa bo namenila še štiri. S tem delež deželne vlade pri gradbenih projektih planinskega društva znaša 40 odstotkov.

Božičnica s kulturnim poudarkom

VOGRČE. – Slovensko društvo upokojencev Pliberk je minulo nedeljo priredilo božičnico pri Florjanu v Vogrčah. Vabilu se je odzvalo blizu stopeneset članov, podpornih članov in prijateljev društva, med njimi tudi nekateri občinski odborniki in mestna svetnika Kumer in Partl ter predstavnik Društva upokojencev iz sosednjih Raven na Koroškem.

Prireditve so pričeli z mašo, ki jo je daroval dekan Kristo Sreinc, nadaljevali pa s kulturnim sporedom, v katerem je sodeloval MoPZ „Folte Hartman“ SPD „Edinost“ iz Pliberka, ki je pod vod-

Vsaj tako je trdil Schretter.

Pristojni referent Ambrozy (SP) pa je te trditve takoj zavrnil z naslednjim argumentom: celotno zemljišče meri nad 8000, občina pa za teniški igrišči potrebuje le 2000 kvadratnih metrov, tako da za gradnjo vrtca preostaja še dovolj prostora. V tem smislu je Ambrozy zavrnil tudi očitke, da bi bila občina Globasnica za to porabila denar, ki je namenjen za vrtce.

Prehodna rešitev

CELOVEC. – Dolgoletni tajnik deželnega mladinskega sekretariata prof. Helmut Adlassnig odhaja v pokoj. Zato bo njegove naloge začasno prevzel Stefan Genser, ki je hkrati tudi deželni sekretar za šport. To pa je zagotovo lahko le prehodna rešitev, še temeljitejša pa bo morala biti razprava o ohranitvi mladinskega sekretariata, kajti deželni glavar Haider je napovedal, da ga namerava, kot tudi Center za izobraževanje odraslih – enostavno ukiniti.

„Gast“ še večji

CELOVEC. – Že tradicionalni sejem „Gast“ v Celovcu obljublja nove rekorde. Sejma, ki bo trajal od 17. do 22. marca 1990, se bodo v rekordnem obsegu udeležili predvsem vinogradniki, ki bodo prikazali izvrstne rezultate letošnje trgatve, pravtako pa bo številno razstavljalcev doseglo nov rekord.

Čestitamo...

SELE. – V lepem Selah pri Žitari vasi je te dni praznoval svoj 50. rojstni dan Jozef Starz, ki ga vsi poznamo kot vestnega pevovodjo moškega pevskega zbora SPD „Trta“ v Žitari vasi. Številnim čestitkam k jubileju se pridružuje tudi uredništvo Slovenskega vestnika.

stvom Boža Hartmana zapel nekaj pesmi, z recitacijami Pavčkovih pesmi sta nastopili učenki iz Vogrč in sicer pod mentorstvom ravnateljice Jožka Koncilija. Ob tej priložnosti je knjigarna „Naša knjiga“ priredila knjižno razstavo, pesnik Andrej Kokot pa je spregovoril o pomenu knjige in prebral nekaj svojih pesmi. Spored sta vodila Lipej Kolenik in Stanko Vavti, organizacijsko pa je prireditve pripravil društveni odbor pod predsedstvom Hele Močnik. Zbranim je vesele praznike in srečno novo leto zaželel mestni svetnik Mirko Kumer.

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Petek 15. 12. 19.00	Gostilna Weidinger, Dunaj	SPREMENJENA NOVINARSKA SLUŽBA v spreminjajočem se času predava urednik Nedelje Hanzi Tomažič	Dunajski krožek
Petek 15. 12. 19.00	Modestov dom, Celovec	„PODARJENO SRCU“ Aleksander Mežek: Glasbena sinfonija moji deželi. SPZ in KKZ spored spremljata G. Lipuš in J. Kuez	
Petek 15. 12. 9.00	Višja šola za g. poklice, Šentpeter pri Šentjakobu	DAN ODPRTIH VRAT Vabljeni so zainteresirani starši in učenci, da bolje spoznajo ta tip šole	
Sobota 16. 12. 19.00	društvena soba (v stari šoli) v Kotmari vasi	BOŽIČNICA	SPD „Gorjanci“
Sobota 16. 12. 18.00	Pri Joklnu v Celovcu	VESELICA OB ZAKLJUČKU LETA gost večera: kabaretist Jörg-Martin Wilnauer iz Gradca; nastopil bo ob 20. uri	Zelena akademija
Sobota 16. 12. 19.30	Pri Kovaču na Obirskem	BOŽIČNICA – domačini za domačine	SPD „Val. Polanšek“
Sobota 16. 12. 20.00	Pri Florjanu v Vogrčah	PROSLAVA 10-LETNICE IZHAJANJA PLIBERŠKEGA ČASOPISA/BLEIBURGER ZEITUNG	
Nedelja 17. 12. 18.30	farna cerkev, Bistrica na Zilji	ADVENTNI KONCERT Nastopajo: šolarji ljudske šole Bistrica na Zilji in MePZ „Jakob Petelin-Gallus“ iz Celovca, na orglah igra igra Ferdinand Mörtl	Katoliška prosveta
Nedelja 17. 12. 14.30	Farna cerkev, Šmihel	ADVENTNO SREČANJE	KPD Šmihel
Nedelja 17. 12. 18.00	Kulturni dom, Radiše	PLESNO GLEDALIŠČE IZ LJUBLJANE bo v pesmih in plesih predstavilo znane Walt Disneyeve figure	SPD Radiše in SPZ
Nedelja 17. 12. 15.00	Farna dvorana, Šentjakob v R.	PLESNO GLEDALIŠČE IZ LJUBLJANE bo v pesmih in plesih predstavilo znane Walt Disneyeve figure	SPD „Rož“
Ponedeljek 18. 12. 19.30	Musilova hiša, Rasumofskyg. 22, Dunaj	PREDSTAVITEV KNJIGE fotografij in pesmi „Oporoka časa“ Petra Paula Wiplingerja (prevedel Andrej Kokot)	PEN-Klub Mohorjeva in založba Obzorja
Sreda 20. 12. 19.30	Posojilnica, Pliberk	PREDSTAVITEV KNJIŽNEGA DARU SPZ	SPD „Edinost“

RAZSTAVE

Celovec

Kulturna taberna Pri Joklnu – Karl Vouk, znaki pisave; – **Galerija 61** – skupinska razstava, – odprta do 22. 12. – **Dom umetnikov** – letna razstava „Podobe popotovanj“, – razstava bo odprta do 22. 12. 1989. – **Deželna galerija** – Hans Staudacher, slike – razstave je odprta do 28. 1. 1990. – **Galerija v avli celovške univerze** – grafična dela Giuseppeja Zigainasa – razstava je odprta do 19. 1. 1990.

Galerija Rožek

– Semislavče „Decembrska razstava“ (Berber, Bernik, Ciuha, Di Capo, Feichtinger, Hoke, Koller); odprta do 17. 12.

Tinje

– **Galerija Tinje** – razstava del slikarja Bojana Brezočnika, do 13. 1. 1990.

Wolfsberg

– **Galerie am Rossmarkt** – Karl Vouk, slike, do 23. 12. 1989.

◆	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1										
2				●						
3					●	●				
4							●			
5										

ZVEZNA GIMNAZIJA IN ZVEZNA REALNA GIMNAZIJA ZA SLOVENCE V CELOVCU TER ZDRUŽENJE STARŠEV

vabita na

Dan staršev in občni zbor združenja staršev

ki bo v soboto, 16. decembra 1989. Občni zbor združenja staršev se bo pričel ob 8. uri, po njem pa se bodo starši v času od 9.30 do 10.15 z razredniki lahko pomenili o problemih razredov, nato pa do 12.30 še individualno s profesorji.

Dnevni red občnega zbora združenja staršev:

1. Pozdrav
2. Ugotovitev sklepčnosti
3. Poročilo predsednika združenja staršev
4. Poročilo ravnatelja šole
5. Poročilo blagajnika
6. Poročilo preglednikov računov
7. Razprava o poročilih in razrešnica staremu odboru
8. Volitev novega odbora združenja staršev
9. Razno

Predsednik združenja staršev
Ivan Lukan l. r.

ravnatelj
dv. sv. dr. Reginald Vospernik

Celovec, dne 4. decembra 1989

MENJAVA DENARJA (VALUTE) dne 13. 12. 1989

	dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$ 11,90	12,50
za 1 angleški funt	£ 18,95	20,15
za 100 franc. frankov	f 201,50	211,50
za 100 ital. lir	Lit 0,925	0,975
za 100 dinarjev	DIN 0,005	0,02
za 100 švic. frankov	sfr 765,50	785,50
za 100 holand. guldov	Hfl 615,00	631,00
za 100 nemških mark	DM 695,30	712,30

Posreduje: Posojilnica-Bank
Zveza-Bank, Celovec

Križanka

Vodoravno: 1. ime in priimek madžarskega skladatelja, dirigenta in pianista, osrednje osebnosti nove romantike; 2. industrijska rastlina za tekstil – okamenela raznobarvna smola terciarnih iglavcev; 3. srbska reka, desni pritok Zapadne Morave – shranitev česa v banki, polog; 4. manjša poškodba tkiva – večji jadranski otok, ki je letos odprt tudi za tujce; 5. odpornost, čvrstost;

Navpično: A. ljubimkanje, dvorjenje; B. že umrli hrvaški šahist in šahovski teoretik (Braslav) C. sodobni indijski pisatelj, ki piše v angleščini (Mulk Radž) D. črka iz sredine abecede – skrajšan naziv največjega brazilskega mesta; E. predzadnja in enajsta črka abecede – sičnik in šumnik; F. solmizacijski zlog – tropski lenivec; G. veletok na zahodnem delu indijske podceline – predlog; H. ime srbskega igralca slovenskega porekla Žigona; I. zabeležba; J. slovenski pianist in glasbeni pedagog (Anton, 1889-1973)

sestavil Jože Petelin

SLOVENSKI VESTNIK

2x tedensko

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straže 16. **Uredništvo in uprava:** 9020 Celovec, Tarviser Straže 16, tel. (0 463) 51 43 00-30/31/32/33/34, telefax (0 463) 51 43 00-71, teleks 42 20 86 ZSO. **Glavni urednik:** Ivan P. Lukan; **urednika:** Andrej Kokot, Andrej Mohar. **Tisk:** Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec. **Zastopstvo za Jugoslavijo:** ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p.p. 171 61000 Ljubljana. **Letna naročnina:** 370 avstr. šilingov; za Jugoslavijo 200.000 dinarjev. **Oglaš:** 1/1 stran 12.000 avstr. šilingov, za Jugoslavijo 10.000.000 dinarjev.

Ivan Dolenc

Za dolar človečnosti

„Samo jaz iščem sobo“, sem se oglašil.

„A tako?“ Domači gospodar naju je takoj odvedel v drugo sobo na koncu hodnika. „Ta soba je za enega“, je razložil in odprl vrata. V sobi je bil spet kavč, ob oknu je stala majhna električna peč na dva kuhalnika, ob kavču pa miza s stolom. Okno je gledalo na cesto in skozi tanke rožaste zavese je sililo zaspano zimsko sonce. „Kolikšna je najemnina?“ je vprašal Dušan, očitno zadovoljen z razgledom po sobi.

„Osem dolarjev na teden“, je odgovoril gospodar v copatah.

„Soba kot nalašč za tebe“, je pripomnil Dušan.

„In kako naj vam jo plačujem?“ sem nadaljeval in se postavil pred lastnika.

„Po osem dolarjev – za teden dni vnaprej; če pa hočete, lahko plačate tudi za dva tedna naenkrat.“

„Tu je denar za dva tedna.“ Vzel sem iz žepa šestnajst dolarjev in mu jih ponudil.

„Moja žena vam bo zvečer prinesla rjuhe in odeje“, je povzel. „Tudi še kaj drugega,

kar vam manjka... Mislim, da je posoda za kuho v peči.“ Odprl je spodnji del peči in pokazal na nekaj manjšin aluminijastih loncev. „Tudi jedilni pribor in skodelice za čaj ali kavo še dobite od nje.“

Na poti v pritličje naju je vprašal, od kod sva. Povabil naju je na kavo v svoje stanovanje. Medtem ko jo je kuhal, nama je povedal, da mu je žena Ukrajinka, on je lrec in prav tako je prišel sem šele po vojni. Imela sta špecerjsko trgovino, zdaj pa že nekaj let počivata in čakata primerne priložnosti za naložbo življenjskih prihrankov. Po njegovem suhljatem in koščnem obrazu bi mu prisodil petdeset let.

„Tu si med ljudmi, ki razumejo tvoje težave“, je rekel Dušan in pokazal zadovoljen obraz.

„Moja žena je tukaj rojena in še vedno govori slovanski jezik,“ je navrgel gospodar in

nama ponudil kavo. Vsa kuhinja je dišala po njej.

Na stenah v dnevni sobi je viselo nekaj slik. Na njih so bili prizori iz Irske in le na eni sliki je bil upodobljen ukrajinski kmet. Nosil je dolge brke in kučmo na glavi.

„Moje ime je Dan Flanagan,“ se nama je predstavil najin gostitelj. „Kar za Dana me imejte. In tu je vaš ključ od hišnih vrat.“

„Jutri zvečer se vselim,“ sem rekel. „Moja prtljaga je še v hotelu. Nimam drugega kot en kovček... Za weekend pa ostanem pri svojem prijatelju v Oak Laku.“

„Pa na svidenje jutri zvečer,“ je pozdravil in nama zaželel lep nedeljski dan. Potem je še zaklical za mamo: „Kopalnica je na koncu hodnika. Jo boste že sami našli, ko pridete.“

Weekend pri Dušanovi družini se mi je zdel dolg in lep. Janet je bila zelo vesela

zame, da sem začel delati. V nedeljo popoldan smo se vsi spravili v avto in se odpeljali naokrog po Oak Laku. Povsod smo gledali samo sneg. V prazni belini so se počne hrišče vrstile kot veliki madeži. Mimo nas je enkrat potegnil dolg tovornjak. Voznik nam je pomahal iz svoje visoke kabine. Drugih ljudi nismo srečali.

Na poti nazaj v mesto se je vozilo z menoj nekaj mesnih konzerv, škatla jajc, posodica z mastjo, kozarec kave v prahu in zavitek kanadskega penastega kruha.

„Za nekaj dni bo,“ sta mi zagotovila Janet in Dušan ob slovesu.

Tisti večer sem se poslovil od hotela „Prerija“ za vedno in se s svojim kovčkom preselil na Četrto cesto. S sobo sem dobil svoj prvi naslov v Kanadi, svoji novi domovini.

(dalje prihodnjič)

	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV LJUBLJANA	TE DNI NA TELEVIZIJI
--	---------------	---------------	--------------	----------------------

PE 15. 12.	9.05 Podnajemnik; 10.30 Bus stop; 14.10 Razbiti vrč; 15.30 Otroški spored; 18.00 Podnajemnik; 18.30 S telesom in dušo; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Derrick; 21.20 Dinastija – Denverjev klan; 22.15 Za ljubitelje filma; 22.45 Max Headroom; 23.35 Aktualno; 23.40 Jutri si ti na vrsti; 1.00 Poročila.	13.20 Leksikon umetnikov; 13.25 Šport; 16.00 Teleski; 16.30 Šport; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; Kulturni žurnal; 20.15 V sedlu med divjimi živalmi; 21.00 Knjiga meseca; 21.20 Posnetek od blizu; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Šport; 23.00 Umetnostni komad meseca: Reja sence; 23.30 Spitting image; 0.00 Nostalgija.	10.10 Slovenci v zamejstvu; E. Reitz: Domovina; 15.55 Žarišče; 16.30 Dnevnik; 16.50 Mozaik; 18.15 Spored za otroke: Potepuška pravljica; Pika Nogavička; 19.05 Risanka; 19.17 Naše akcije; 19.30 Dnevnik; 20.05 Otoki boginje ognja; 21.00 Ulice San Franciscas; 21.50 Dnevnik; 22.10 Ljubezen in smrt; 23.30 Videostrani.
SO 16. 12.	9.05 Podnajemnik; 11.00 Dediščina Guldenburgov; 13.55 David Copperfield; 16.00 Otroški Wurlitzer; 18.00 Medium; 18.30 Šport; 19.00 2x7 – sedem dni sporeda na 2 kanalih; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Štiri dekleta iz Wachaua; 21.55 Smrt prihaja potihoma; 23.35 Aktualno; 23.30 Obraz v množici; 1.10 Poročila; Exlibris.	12.10 Šport; 15.20 Leksikon umetnikov; 15.30 Je že tiho, je že mrzlo...; 16.00 Iz parlamenta; 17.00 Draga družina; 18.00 Podnajemnik; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Shajališče Trst; Aktualno; 21.50 Srčni list; 22.15 Športna reportaža; 22.45 Glasbena scena 89; 23.30 Posredno v soboto; 10.00 Poročila; Exlibris.	8.10 Radovedni Taček; 9.30 Najlepše pravljice sveta; 11.10 Dobri, umazani in zli; 12.00 Celje '89; 14.35 Deček po imenu Charlie Brown; 15.55 Žarišče; 16.30 Dnevnik; 16.50 Risanka; 16.55 Košarka: Partizan – Jugoplastika; 18.30 Na pragu 21. stoletja; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 19.59 Utrip; 20.30 Križkraj; 22.05 Dnevnik; 22.45 Anastazija.
NE 17. 12.	9.05 Avstrija II; 10.35 Obzornik; 11.00 Tiskovna ura; 14.00 Ujetniki divjine; 15.30 Spored za otroke; 17.50 X-Large; 18.30 S telesom in dušo; 19.15 Loto: žrebanje; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Šport; 20.15 Katinka; 21.55 Manon; 0.45 Poročila.	9.05 Kulturni obzornik; 9.30 Na iskanju popolnosti; Šport; 11.00 Čudoviti Mandarin; 13.00 Dober dan, Koroška ; 12.50 Športno popoldne; 15.15 Klub seniorjev; 18.00 Podnajemnik; 18.30 Slika Avstrije; 19.30 Čas v sliki; Primer za ljudskega pravobranilca; 20.15 James Bond – špijon, ki me je ljubil; 22.25 Mikavni šarm denarja; Poročila.	9.25 Otroška matineja: Živ žav; Pika Nogavička; 10.45 Anastazija; 11.30 Ansambel Nika Zajca; 13.00 J. Dietl: Veliko sedlo; 14.55 Kolo sreče; 16.30 Dnevnik; 16.50 Še se dogajajo čudeži; 18.45 Risanka; 19.30 Dnevnik; 19.59 Zrcalo tedna; 20.20 Ljubezen nam je vsem v pogubo; 21.10 Super 3x3; 22.45 Dnevnik; 23.15 Videostrani.
PO 18. 12.	9.05 Podnajemnik; 10.30 Shajališče Trst; 14.15 Batman; 14.40 Praksa Bülowbogen; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 S telesom in dušo; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Šport v ponedeljek; 21.15 Miami vice; 22.00 Pogledi s strani; 23.10 Premožen moški; 23.10 Božično darilo; 0.45 Poročila.	16.50 Leksikon umetnikov; 17.00 Kraj srečanja pri živnozdravniku; 17.30 Lindenstraße; 18.00 Podnajemnik; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; Kulturni žurnal; 20.15 Dva Münchenčana v Hamburgu; 21.15 Šiling, gospodarski magazin; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Križ s cerkvijo; 23.10 Tajfun v mehu.	10.10 Utrip; Zrcalo tedna; 16.30 Dnevnik; 16.50 Mozaik; Utrip; Zrcalo tedna; Da ne bi bolelo; Oči kritike; 18.15 Spored za otroke: Radovedni Taček: žerjav; Zgodbe; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Palma Katalinič: Razbita vaza; 21.20 Osmi dan; 22.00 Dnevnik; 22.20 Človek in glasba; 23.10 Videostrani.
TO 19. 12.	9.05 Podnajemnik; 10.30 Shajališče Trst; 14.15 Batman; 14.40 Praksa Bülowbogen; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 S telesom in dušo; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Pozejdonomi vrtovi, v 5 nadaljevanjih; 21.07 Urna Gerdi; 22.00 Pogledi s strani; 22.10 King Kong; 0.20 Mike Hammer; 1.05 Poročila.	16.50 Leksikon umetnikov; 17.30 Orientacija; 18.00 Podnajemnik; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Hopala, zabavna oddaja; 21.07 Zunanjepolitični report; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Klub 2; Poročila.	10.10 Zgodbe iz življenja rastlin; Pamet je boljša kot žamet; 15.35 Tuji jeziki; 15.55 Žarišče; 16.30 Dnevnik; 16.50 Mozaik; Šolska tv; 17.55 Spored za otroke: Lonček kuhaj; kuhana riba; 19.05 Risanka; 19.20 Dobro je vedeti; 19.30 Dnevnik; 20.05 A. Kantof-J. Besnaro: Lepotec z otoka; 22.05 Dnevnik; 22.25 Zabavno-glasbena oddaja.
SR 20. 12.	9.05 Podnajemnik; 10.30 Ujetniki divjine; 14.15 Batman; 14.40 Praksa Bülowbogen; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 S telesom in dušo; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Dediščina Guldenburgov; 21.00 Hudi naklepi; 22.50 Pogledi s strani; 23.00 Zaklad obešenca; 0.20 Aktualno.	16.50 Leksikon umetnikov; 17.30 Dežela in ljudje; 18.00 Podnajemnik; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Shajališče Trst (2); 22.15 Čas v sliki; 22.45 Pomnenje; 23.45 Pravični Gojimi; 1.00 Poročila.	10.10 Od oceana do strehe sveta; 10.50 Osmi dan; 15.55 Žarišče; 16.30 Dnevnik; 16.45 Poslovne informacije; 16.50 Mozaik; 18.20 Spored za otroke: O levu, ki je imel samo jagode rad; Žogica Marogica; 19.05 Risanka; 19.20 Dobro je vedeti; 19.30 Dnevnik; 20.05 Poljub žene pajka; 22.15 Dnevnik; 22.30 Videostrani; 22.35 Svet poroča.

Derrick – priljubljena kriminalka

Petek, 15. 12. 1989, TV A1, 20.15 – Glavni večerni spored bo v znamenju kriminalke. Priljubljeni komisar Derrick bo spet moral rešiti zapleteno kriminalno dejanje. Podnaslov zgodbe je „Dan na podeželju, ki bo ostal v spominu“. Bančni ropar, ki ga išče policija, si je našel svoje življenjsko zatočišče v neki vasi. Njegova žena in brat se bojata, da se mu ne bi pripetilo kaj hujšega... Komisar Derrick (Horst Tappert) reši tudi ta zapleteni kriminalni vozel.

Film lahkega avstrijskega žarna

Sobota, 16. 12. 1989, TV A1, 20.15 – Tistim, ki ni do kriminalk ali drugih težkih oddaj, bo film „Štiri dekleta iz Wachaua“ zagotovo v zabavo in sprostitve. V tem vinogradniškem predlu se ne dogaja nič posebnega. Šele potem, ko v neki vasi gostilničarka in dekla rodita dvojčki. Igrata ju resnični dvojčki Kessler, ki s svojo podobnostjo povzročita hude zamenjave. V nadaljnjih vlogah nastopajo Hans Moser, Oskar Sima, Jutta Günter, Heinz Conrads in drugi. Film je posnel znani avstrijski režiser Franz Antel, ki je v povojnih letih prav s filmi tega žarna žel mnogo uspeha, kar pa je ne nazadnje tudi zasluga nepozabnega Hansa Moserja. Film bodo 19. t. m. ponovili na 1. mreži avstrijske televizije.

Križ s politiko katoliške cerkve

Ponedeljek, 18. 12. 1989, TV A2, 22.25 – Križ s cerkvijo, tak je naslov oddaje, v kateri gre za politiko katoliške cerkve v Avstriji. To vprašanje se je postavilo potem, ko so bila vrata katoliške cerkve v Avstriji pod vodstvom kardinala Königa na stežaj odprta za sodelovanje v vse smeri. A danes vse kaže, da se prenekatera vrata spet zapirajo, k temu brez dvoma prispeva dejstvo, da je papež na vodilna mesta postavil vrsto konservativnih „pastirjev“, kakršen je gotovo tudi kardinal Groer, ki v oddaji tudi nastopi.

RADIO KOROŠKA

Petek, 15. 12.
Koroški liki (R. Vospemnik)
Jezikovni pogovori (J. Messner)
Dvojezična komunikacija (F. Merkač)

Sobota, 16. 12.
Od pesmi do pesmi – od srca do srca

Nedelja, 17. 12.
6.30–7.00 Voščila
Duhovna misel

18.10–19.00
(žpk. Hanzej Olip)
18.10–18.30 Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 18. 12.
„Božiček“

Torek, 19. 12.
Oddolžiti se z darili

Sreda, 20. 12.
Glasbena sreda
Večerna 21–22
Zvočno pismo
Adventne pesmi

Dober dan, Koroška:

Spored za 17. 12. 1989, TV A2, 12.30

- Slikanje na steklo v Tinjah
- Božični običaji v Rožu, Podjuni in na Zilji
- Adventni koncert v Železni Kapli
- Kulinarčna posebnost za božič: sadni kruh
- Video: Oktet Suha

LOTTO

1 šestica 10.642.901.-
11 petic z dodatno štev. 322.512.-
431 petic 12.346.-
21.583 štiric 328.-
350.585 trojk 25.-
2 jokerja 1.143.953.-

TOTO

6 dvanaestic 449.790.-
141 enajstic 9.570.-
1.749 desetic 771.-
Stave ni uganil nihče!

39. Slovenski ples

v petek, 5. 1. 1990, 20.00

**Velika dvorana
Doma sindikatov
Celovec**

Igrata:

- ALPSKI KVINTET
Pevca: Ivanka Kraševac,
Oto Pestner
- Trio „DRAVA“
feat. Emil Krištof,
Marko Lackner

CENTER OKEN in VRAT
FENSTER- und TÜRENZENTRUM
Franz HASCHEJ
Kreuzbergweg 4
9141 EBERNDORF/DOBRLA VAS

POSEBNA PONUDBA

notranjih vratnih kril tipa MAHAGONI

70x203 cm	cena 769 šil.
80x203 cm	cena 779 šil.
85x203 cm	cena 789 šil.
85x203 cm z izrezom za steklo	cena 939 šil.
90x203 cm z izrezom za steklo	cena 979 šil.
95x203 cm z izrezom za steklo	cena 999 šil.

V cenah je vračunano 20% prometnega davka

POSEBNA PONUDBA VELJA DO 22. 12. 1989

od
vse povsod

Vitamin D in rak

Ameriški znanstveniki so ugotovili, da vitamin D lahko učinkovito zavaruje organizem pred rakom na debelem črevesu. Medicinska revija Lancet poroča, da so znanstveniki že leta 1974 začeli opazovati 620 prostovoljcev, pri katerih so najprej ugotovili, kolikšna je koncentracija tega vitamina v njihovem organizmu. Opazili so, da je pri ljudeh z najvišjo koncentracijo vitamina za 80 odstotkov manjša nevarnost za obolenost za rakom na debelem črevesju.

Nomadi in znanost

Ljudska republika Mongolija je British Council zaprosila za pomoč pri šolanju študentov, ki bi se radi izobrazili v znanstvenih tehničnih vedah, koristnih za državo. Mongolija bi rada na zahodu izsolala sto študentov na leto. Študirali naj bi biotehnologijo, genetski inženiring, poljedelstvo, živinorejo in energiko.

Zaželene študijske usmeritve kažejo, da je Mongolija še vedno zelo odvisna od zemlje. Živinoreja prinaša državi več kot tretjino narodnega dohodka. Okoli 40 odstotkov od 2 milijonov prebivalcev živi na deželi, od teh je 75 odstotkov na pol nomadskih pastirjev.

Mongolija je začela uvažati bolj rodovitne pasme ovac in govedi, da bi povečala prirejo

mesa in mleka. Hkrati pa si prizadeva ohraniti tudi domače pasme. Mleko kobil nekaterih mongolskih pasem menda zdravi jetrne bolezni. Če bodo mongolski živinorejci hoteli ohraniti zdravilne lastnosti mleka, bodo morali zavarovati genetsko neokrnjenost konjskih pasem.

Mongolija je že začela sodelovati z britanskim podjetjem IT Power, ki je za nomadske pastirje oblikovalo prenosne mline na veter. Mladih Mongolcev trdo nomadsko življenje ne mika preveč. Vlada upa, da bo nomadsko življenje postalo za mladino privlačnejše, če jih bo oskrbela s temi prenosnimi mlini, ki jim bodo dajali električno energijo. Tako bo lahko marsikateri pastir na paši poslušal radio.

Slovenski vestnik dvakrat tedensko

SPZ vabi na 39. Slovenski ples

V petek, 5. januarja 1990, ob 20 uri bo v prostorih Doma sindikatov (bivša delavska zbornica) v Celovcu spet tradicionalni Slovenski ples, ki ga Slovenska prosvetna zveza prireja že 39-ič po vrsti. To je brez dvoma najbolj znana zabavna prireditev naše narodne skupnosti, ki vedno znova privabi številne rojake iz naših krajev pa tudi iz sosednje Slovenije, zamejske Primorske in Kanalske doline, udeležijo pa se je tudi številni nemško govoreči Korošci, ki cenijo veselo razpoloženje.

Danica Kežar, ki je na SPZ odgovorna za pripravo in izvedbo, nam je z zadovoljstvom povedala, da ji je k sodelovanju uspelo pridobiti enega izmed najpopularnejših slovenskih ansamblov – Alpski kvintet s pevcema Ivanko Kraševcem in Otom Pestnerjem. Po tradiciji pa na Slovenskem plesu sodeluje tudi domači ansambel. To bo tokrat Trio „Drava“, ki ga bosta za to priložnost okrepila znani bobnar Emil Krištof in saksofonist Marko Lackner.

Tako bo 39. Slovenski ples spet nudil vrhunsko zabavno oz. plesno glasbo, zato ljubiteljem vesele družabnosti svetujemo, da se za obisk kmalu odločijo. Tajništvo Slovenske prosvetne zveze že sprejema rezervacije miz in posreduje tudi druge informacije, povezane s to priljubljeno družabno prireditvijo.

Mile zime rešujejo gozdove

„Po analizi iz leta 1985 je bilo v Sloveniji 55 odstotkov poškodovanih dreves, leta 1987 še 44, po letošnjem stanju pa 40 odstotkov“, je zapisano v pripombah k najnovejši raziskavi Inštituta za gozdno in lesno gospodarstvo Slovenije. Torej se odstotek prizadetih dreves polagoma zmanjšuje. V zadnjem obdobju se je najbolj opomogla smreka, tudi jelki kaže rahlo bolje, enako velja za rdeči in črni bor.

Žal pa strokovnjaki ugotavljajo, da se stanje gozdov v Sloveniji ne izboljšuje zaradi zmanjšanja različnih vrst onesnaževanja, ki bi bile posledice sanacijskih programov slovenskih termoelektrarn (te povzročajo dve tretjini vsega onesnaževanja z žveplovim dioksidom), temveč zaradi milejših zim. Zaradi zmanjšanja ogrevanja se je onesnaževanje nekoliko znižalo, gozdovi pa so si opomogli tudi zaradi zelo ugodnih podnebnih razmer.

Zanimivo je, da se v večini sosednjih dežel (tudi v Avstriji) izkazujejo podobni rezultati ter da so se tudi drugod po svetu bolj popravili iglavci kot listavci.

SLOVENSKI VESTNIK – ŠPORT

Šahovski pokal šolarjev: le še 6 neporaženih!

Po tretjem kolu šahovskega pokala šolarjev spodnje Koroške je od skupno 34 igralcev le še šest neporaženih. Harald Wolte, Hans-Christian Wolte, Dieter Kuneth (vsi glavna šola Železna Kapla) ter Aleksander Lukan (ZG za Slovence v Celovcu) so zmagali vse tri partije, Peter Ratschnig (ZG za Slovence) in Markus Nepraunig (ZG Velikovec) pa sta izgubila le po pol točke.

Uspešno igrajo tudi Dunja Lukan, Boris Gallob, Marko Gallob, Borut Živkovič (vsi ZG za Slovence), ki so doslej zgubili le po eno od treh partij, tako da imajo s še šestimi soigralci po dve točki.

Tretje kolo so igrali preteklo nedeljo v Bistrici v Rožu, četrto pa bo na sporedu 7. januarja 1990 ob 10. uri v glavni šoli v Železni Kapli.

V 18. kolu nogometnega prvenstva prve jugoslovanske zvezne lige je ljubljanska Olimpija zdržala le do 86. minute, nato pa je na stadionu Vojvodine prejela še dva gola, tako da je bil končni rezultat 3:1 (1:1). Nogometaši Olimpije pa z igrjo proti Vojvodini niso razočarali, saj so bili nasprot-

Olimpija le na 14. mestu

niku najmanj enakovredni, toda v finišu so zabeležili že četrti zaporedni poraz, ki jih je potisnil še bolj proti dnu lestvice. Olimpija je zdaj namreč le še 14., pred predzadnjim Sarajevom pa ima prednost ene same točke. Hud poraz je v 18. kolu pretrpela tudi dolgo časa vodeča Crvena zvezda, ki je izgubila s tuzlansko Slobodo z 0:3.

Odličen začetek avstrijskih smučark

Dosedanja vmesna bilanca avstrijskih smučark v tekmovalnih za svetovni pokal je izredno dobra. Anita Wachter je z 8. slalomskim mestom in tretjim v kombinaciji zbrala skupno že 103 točke, tako da vodi tudi v skupnem seštevku preg Gergovo in Mösenlechnerjevo. Tudi v ekipnem seštevku so Avs-

trijke najboljše, kar je rezultat izenačenosti celotne ekipe. Tako je v zadnjem slalomu v Steamboat Springs zmagala Claudia Strobl, na 3. in 4. mestu pa sta bili prav tako dve Avstrijki, Karin Buder in Ida Ladstätter. Boljšo formo pa je pokazala tudi Mateja Svet, ki je v slalomu zasedla šesto mesto.

Anita Wachter vodi v svetovnem pokalu.

SLOVENSKI VESTNIK – ŠPORT

ŠK Dob praznuje

Odbojkarji ŠK Dob/Aich, ki letos tekmujejo kar s tremi ekipami, pripravljajo za soboto, 16. t.m., pravi „odbojarski praznik“. Formalni vzrok: Dobljani dobijo nove drese, župan pa jim bo „podaril“ žogo za tekmi, ki bosta višek tega večera. Ob 18.30 bo namreč nastopila ženska ekipa, ki je doslej še neporažena, proti sovrstnicam celovškega ATSC, približno ob 20. uri pa druga moška ekipa proti moški vrsti istega kluba. Obe ekipi si bosta prizadevali ohraniti „belo majico“ in še naprej ostati na vrhu lestvice.

SŠK „Obir“ II zmagal s 5:0!

Drugo šahovsko moštvo SŠK „Obir“ iz Železne Kaple je v tretjem razredu premagalo ekipo SG RBB Wolfsberg IV kar s 5:0. Zmagali so Harald Wolte, ravnatelj Hanzi Stossier, Hans-Christian Wolte, Manfred Topar in Wolfgang Moser.